

LINARDS LAICENS

ŠUJMAŠĪNA UN VĒJDZIRNAVA

Bērnu teātris vienā cēlienā

Personas:

Šujmašīna
Vējdzirnavā
Nabagais
Bagātais
Bombačifallo
Puisītis
Meitiņa

Dieviņš
Kaķis
Kaza
Dāma
Mītiņš
Karalis
Bruņinieks

Priekšmeti:

Galds
Pudele
Garoza
Bļoda
Maize

Šujmašīna sēd uz galda; Vējdzirnavā gabaliņu nostāk. Kaķis un Meitiņa spēlējas ar kamolu.

I

Šujmašīna. Griezies nu, griezies, ko lūries ap stūriem!

Vējdzirnavā. Ak, tu vecā izdilene,
ko tu kliksti šņikstēdamal!
Ja es maizi nemalusi,
badā sprāgtu Nabagais.

Šujmašīna. Sen jau tev gaņģi ir tukši no miltiem — neiznāk
kaķam ko apmērcēt ķepu.

Vējdzirnavā. Nepatīk man tavi šņiksti.

Šujmašīna. Kāpēc tad dzirdi?

Vējdzirnavā. Labāk klausies, ko es malšu.

Šujmašīna. Nu tad griez vaļā!

Vējdzirnavā. Nezini, kas man ir omā.

Šujmašīna. Ķircinies kāpēc?

Vējdzirnavā. Kādēļ sacīt?

Šujmašīna. Saki nu, saki!

Vējdzirnavā. Pašai ar tad iekārēsies.

Šujmašīna. Māsiņa mana...

Vējdzirnavā. Labi, labi — lieta tāda:
Nabagam nav vairāk jautas
salāpīt man bīdeļgaņģi.

Šujmašīna. Viņam nav naudas.

Vējdzirnavā. Tāpēc aizeju no viņa.
Bagātais dos jaunus spārnus,
saliks simtiem jaunus ratus.
Ak, kas tā par lielu dzīvi:
pilni spīķeri būs miltu,
pilni cepļi baltas maizes.
Kaķi iecels melderģodā.

Kaķis (klausās.) Mani ņems par inženieri.

Šujmašīna. Kas tev to teica?

Vējdzirnavā. Tas to zina, kam ir nauda.
Kaķis (*vieglprātīgi*). Nauda, nauda, atkal nauda...
Vējdzirnavā. Paliec sveika, Šujmašīna —

Tiksimies pie Bagātā!

Kaķis tai seko. Meitiņa grib to saturēt, ņemt klēpī; glauda.

Meitiņa. Incīti mīļiņo...

Kaķis. Kur nav miltu, tur nav peļņu.

Meitiņa. Incīti labiņo, paliec pie manis!

Kaķis. Kamolu es ņemu līdzī.

Meitiņa. Incīti...

Kaķis. Nav ko ņaudēt...

Meitiņa (*skrien pakaļ. Nepanāk. Uz Šujmašīnu*). Vai tad tu arī...

Šujmašīna. Kāds gan te prieks ir

lāpāmā lupatas mūžīgi lāpīt.

Jaunu vairs gadiem mēs šuvuši neesam.

Meitiņa. Palikšu viena...

Šujmašīna. Kaza tak paliek.

Kaza (*steigšus ieskrien*).

Kas te manu vārdu sauca?

Mani gaida liela vieta,

augsta cieņa, laba maize:

līdz šim mani Nabags slauca —

turpmāk slauks tik Bagātais. (*Aizskrien.*)

Nabagais (*nāk un noliek garozu uz galda*). Nu man vairāk nekā nav atlicies kā šī vecā garoza. (*Ierauga Šujmašīnu.*) Kāda laime — arī Šujmašīna vēl ir!

Šujmašīna. Lāpāmā mašīna vairs tikai esmu. (*Dusmās durot galdā, pārlūst adatu. Iekliedzas.*) Ak!

Nabagais. Tā bija beidzamā adatu. Nav naudas, ko nopirkt jaunu. Jāmet mašīna kaktā un jāiet ar ubaga tarbu.

Šujmašīna (*izsmej*). Kas tas par smalku un varenu skroderi: būtu papriekš jel sašuvī tarbu!

Nolec no galda un aizskrien.

Nabagais (bēdīgs un domīgs klusē, apgroza garozu). Šujmašīnai taisnība; vajadzēja pamanīties ar ubaga tarbas sašūšanu.

Puisītis (nāk, apkārt skatīdamies). Vai nebūši apmaldījies?

Nabagais. Uz kurienu tu, dēls, esi iedams?

Puisītis. Es jau nezinu, uz kurienu'.

Nabagais. No kurienes tad tu nāc?

Puisītis. Sen jau projām es no mājām,
nezinu vairs, kur tās bija.

Meitiņa (pienāk). Man bij Incīts — vairs nav viņa —
aizgāja pie Bagātā:
paliec, Puisīt, Inča vietā!

Puisītis. Jāiet, kamēr atradīšu.

Nabagais. Ko tu, dēls, tā meklē?

Puisītis. Esot tādas dzirnaviņas...

Meitiņa. Mums ar bija...

Puisītis. Tādas labas dzirnaviņas,
kuras tik no sevis maļot.
Kam tās būtu, mūžam miltu
netrūktu un baltas maizes.

Nabagais. Tad jau tu, Puisīt, brīnuma jeb laimes dzirnaviņas meklē. Tās tikai pasakā vien ir. Ja būtu īstenībā, tad katrā ziņā būtu jau kāds atradis.

Puisītis. Īstenībā, īstenībā!
Ja es viņas atradīšu,
nabagu virs zemes nebūs —
visiem maize būs un dzīve.

Nabagais. Tu redzi, man ir tikai viena garoza tur uz galda —
bet es zinu, ka milti un maize ir Bagātājam.

Puisītis. Tad jau viņam dzirnaviņas.

Nabagais. Viņam ir viss: lielās Vējdzirnavas, Kaķis, Kaza,
Šujmašīna un nauda.

Puisītis. Tad tu ceļa nezināsi?

Nabagais. Ej vien uz priekšu.

Meitiņa. Te man it nekā vairs nava:
es tev gribu līdzī doties —
varbūt Inci atdabūju.

Aiziet abi.

Nabagais. Bērnām bērna prāts. (*Taustās ap galdu.*) Sen jau ir laiks apēst beidzamo garozu. Jau pavisam aizmirsies, kad pēdējo reiz ēdu. (*Klausās. Svilpo.*) Droši vien vēl kāds iet uz Bagāto.

Bombačifallo (*jautrs, mandolīnu padusē, zemu palokās*).
Nododu Nabaga garozai godu!

Nabagais (*apbrīnodams iesmejas*). No kurienes tu tāds ērms esi cēlies! Un vēl muzikants.

Bombačifallo. Staigājot dažādus ērmus es redzu —
nava tad brīnums būt ērmiem par ērmu.
Smalkākas manieres vēlētos lietot:
atļaujāt roku sniegt, stādīties priekšā:
mani sauc vārdā Bombačifallo.
Lielāko slavu es guvu Seviljā
mēneša naktī pie Gvadalkvivira.
Karali smīdināt nācu uz Romu.
Apnika — domāju pārmainīt lomu.

Nabagais. Kur tu citur vari iet kā pie Bagātā — turp visi ceļi aizved.

Bombačifallo. Pareizi vārdi. Jūs ar turp iesiet.

Nabagais. Kāpēc man jāiet? Es nekā nemāku spēlēt.

Bombačifallo. Kad beidzamo graužamo garozu beigsiet.

Nabagais. Gan mīļais dieviņš man vēl palīdzēs. Paļaujos uz viņu.

Bombačifallo smejas balsī, frankšķina.

Dieviņš (*nākdams, pa gabalu*). Dievspalīdz! Dievssvētī! (*Neapstādamies grib iet tālāk.*)

Nabagais. Paldies, paldies mīļam Dieviņam!

Bombačifallo. Nu tad uz redzi! Nolīdzis esmu:
mākslinieks reizē ar sulaini būšu
Bagātā dienestā. Amatu pildīt
jāsteidzas — viesībām viesi jau rodas.

N a b a g a i s (*nostājas Dieviņam priekšā*). Mīlais Dieviņ, esi man, Nabagam, žēlīgs. Palīdzi tikt pie maizītes! Bagātajam viņa ir, bet man nav naudas.

D i e v i ņ š. Nabagu ir miljoniem, un, ja es katram, kurš manā ceļā gadīsies, sākšu palīdzēt, tad man nekad nebūs laika savām personīgām darīšanām. Ardievu! Nokavēšu vēl tevis dēļ — viesības pie Bagātā jau būs iesākušās. (*Aizsteidzas.*)

N a b a g a i s. Vai dieviņ! (*Sabrūk izmisis ceļos.*)

Priekšgars

II

Pie galda vidū Karalis un Bruņinieks. Bombačifallo — uz vienas rokas dvieli, otrā padusē mandolīna vai ģitāra — skraida ienēsādams: lielu pudeli, baltmaizes kukuli, lielu bļodu, ko visu noliek uz galda. Bagātais stāv vidū skatuvei.

B a g ā t a i s. Sulain, vēl nav viss uzlikts, steidzies ātrāk! Ātrāk! Ātrāk!

B o m b a č i f a l l o. Paklausu, izpildu. (*Izskrien un iesteidzas ar maizes garozu, ko noliek arī uz galda, pēc tam aiziet atkal.*)

B a g ā t a i s (*izvelk pulksteni*). Vēl pusminūtes laika, tad jāsākas mielastam, bet vēl nav atnākuši...

B o m b a č i f a l l o (*iesteidzas*). Inženiers Kaķis, saimniece Kaza.

B a g ā t a i s. Jāsaka: inženiers Kaķa kungs un saimniece un pien-saimniece Kazas kundze. Ej — lūdz ienākt!

Bombačifallo iziet.

K a ķ i s. Labvakar šovakar!

Atvaiņojat, nokavēju. (*Palokās zemu.*)

K a z a. Sveicinu goda dienā! (*Taisa reveransu.*)

B a g ā t a i s. Lūdzu ieņemt vietas blakus Bruņiniekam!

Bombačifallo ienāk, pasniedz vizītkarti uz paplātes.

Bagātais. Lūdz laipni Dāmas kundzī!

Bombačifallo iziet.

Dāma. Ah, Bagātā kungs, cik jums spoži viss ierīkots! Kas par skaistu galdautu! Un vīns! Debešķīgi!

Bagātais (*skūpstā Dāmai roku*). Es pagodināšu augsti godājamo Dāmas kundzī, lūgdams nosēsties mūsu Karaļam blakus. (*Pievēd zem rokas un nosēdina.*) Vēl tikai jāsaģaida mūsu visvecākais viesis, kurš aiz daudzām darīšanām vienmēr mēdz nokavēties, tad varēsīm uzsākt mielastu.

Dāma. Vai tikai viņš aiz vecuma nespēka nenokavējas? Viņš tik sirms! Ah, kā man patīk sirmi vīrieši!

Bagātais. Žēl, ka es sev nokrāsoju melnus matus.

Bombačifallo (*ienāk. Cienīgi un skaļi*). Dieviņa kungs!

Bagātais. Lūdz viņu cienīgi!

Bombačifallo aiziet.

Dieviņš. Dievs svētī jūsu mājā!

Dāma. Paldies, paldies!

Kaķis un Kaza pieceļas un reizē klanās zemu.

Bagātais. Esiet mīļi sveikti un sumināti!

Dieviņš. Mani nokavēja Nabagais. Bij atkal ceļā. Viņu man tik daudz, ka nevaru ne pabrist. Pilna pasaule.

Bagātais. Nuja, nuja, Dieviņa kungs. Zemīgi lūdzu pie mūsu nabadzīgās dieva dāvanas! (*Nosēdina Dieviņu vienā galda galā, pats otrā.*)

Dāma (*uz Dieviņu*). Ah, kāda jums skaista bārda! Vai drīkstu noglaudīt?

Dieviņš. Jums, Dāmas kundze, tik skaista rociņa, ka būs liels prieks.

Dāma (*glauda*). Debešķīgi!

Bagātais. Es padevīgi lūdzu dāmas un kungus iesākt miēloties! Kaķis, Kaza, Dāma (*reizē*). Pateicamies! (*Viņi saliek uz brīdi plaukstas kopā, paceldami pret krūtīm un skatīdamies augšup uzgrieztām acīm.*)

Dieviņš. Pēc tam mēs no mūsu nama tēva labprāt dzirdētu kādu runu.

Bagātais. Dieviņa kungs, vārds pieder jums kā vecākam.

Dāma. Jā, jā!

Dieviņš. Jūtos pagodināts pie šā galda un kopā ar Bagātā kungu un viņa viesiem. (*Visi palokās.*) Cik liela nozīme ir bagātībai, to cilvēki vēl līdz šim pašam laikam nav sajēguši, kaut gan dievs tiem visus prātus un saprašanu devis. Ja es esmu laimīgs, tad tāds varu būt tikai caur Bagātā kunga centību, jo, ja viņš necenstos, tad nebūtu arī nabagu, bet, ja nebūtu nabagu, kas tad mani godātu un pielūgtu, jo lūdz tikai tas, kam ir kāda vajadzība. Es paceļu savu roku uz Bagātā nama svētību, jo viņa bagātība ir arī mans gods!

Visi aplaudē.

Dāma. Bravo, bravo! Nu runās Kaķis.

Kaķis (*pieceļas, glaimīgi*). Nauda naudai naudu nesa,
kam nav naudas, tam nav goda.

Bagātais. Augstais Dieviņa kungs, cienījamās dāmas un godājamie kungļi! Kā jau mans melderis — atvainojos — kā jau mans inženiers starp citu uzsvēra, tad vienīgi nauda ir mans gods un spēks, un laime, un dzīvība. Ja man nebūtu naudas — vai tad man būtu Kaza, inženiers, Dāma, Šujmašīna un Vējdzirnavas? Vai tad man būtu šās viesības un viesi? Ja man nebūtu naudas, neviens asnis tīrumā nedīgtu, bet tagad no visām malām satek labība manos spīķeros. Ja nebūtu naudas, kur tad ņemtu strādnieki darbu? Un tikai tāpēc, ka manos spīķeros labība un manos cepļos maize, un manos veikalos drēbes — tikai tāpēc ļaudis nepaliek bezdievīgi, bet iet baznīcā un lūdz dievu. Esmu iepriecināts un laimīgs, ka mana bagātība ir dievam par godu. Tāpēc es gribu dzert uz...

Bombačifallo (*ienāk*). Nabagā kungs vēlas runāt un lūgt...

Kaķis. Fuh!

Bagātais. Lai ienāk! Varbūt uzjautrinās mūsu mielas.

Dāma. Debešķīgi!

Bombačifallo. Paklausu. (*Iziet.*)

Nabagais (*skrandains, lēnām velkas un apstājas gabaliņu no galda*). Labvakar, Bagātā kunga lielskungs!

Bagātais. Neesmu nekāds lielskungs. Te visi ir vienlīdzīgi un tiek saukti par kungiem — tāpat jūs, kā es.

Dāma, Kaķis (*reizē*). Nekaunīgais!

Bagātais. Nu, ko teiksi?

Nabagais. Nav vairs — nav vairs prātā, kad beidzamo garozu apēdu. Gribēju lūgt tos kaulus, kas izmesti jūsu ķēķa priekšā.

Bagātais (*sauc*). Sulain! Bačifallo!

Bombačifallo (*ienāk*). Pavēles izpildīt vienumēr steidzos.

Bagātais. Paņem to garozu no galda un laipni izved Nabagā kungu ķēķī.

Bombačifallo (*paņem garozu*).

Nododu nabaga garozai godu.

Iznākat ķēķī — te neiznāk bļodu.

Nabagais. Gribēju vēl lūgt Bagātā kungu...

Bagātais (*pārtrauc*). Ak darbu! Atnākat pēc mēneša, tad redzēsim. Sveiki!

Nabagais un Bombačifallo iziet.

Dāma. Ah, kāds uzbāzīgs! Un cik jocīgs! Vai jūs, Dieviņa kungs, neievērojāt, ka viņam ielāps karājās biksēm dibengalā. Debešķīgi!

Kaza. Tādam ķēmam ērma mēle —
murmina kā mēmais āzis.

Kaķis. Viesus traucēt kauna nava!

Bagātais. Bombačifallo! (*Bombačifallo ienāk.*) Vai spīķera durvis noslēgtas? Vai sargi nav iesnaudušies? Izej paskaties!

Bombačifallo. Deviņas atslēgas, divpadsmit sargi. (*Iziet.*)

Bagātais. Mani mīļie viesi: veseli ēduši! Nu laiks nodoties jautrībai. Bombačifallo! Bombačifallo!

Pieceļas Bagātais, Dieviņš, Dāma, Kaķis, Kaza un noiet sarunādamies no galda.

Kur tik ilgi mētājies — divreiz bij jāsauc.

Bombačifallo (*ātri skaitīdams*).

Manīdams Dāmai maigumu vaigā,
sajutu sajūsmu mūzikas mākslai —
laimīgi ģitāru rūcināt cītos.
(Lēni.) Vēlēsiet spēlēt?

Bagātais. Lai gan ir jautrs vakars, bet es tevi, sulain, lūgtos nejokot! Tagad jūs esat mans mākslinieks, un tāpēc vajaga būt ļoti nopietnam un celt priekšā visu, kas mūs varētu uzjautrināt, sagādājot pie tam patīkamu baudu. Viesi jau gaida.

Bombačifallo (*sāk trankšķināt*). «Apaļo gareno» vēlat vai «Gareno apaļo»?

Dāma (*uz Bombačifallo*). Es gribu deviņu debesu danci. (*Pie Dieviņa.*) Un mēs ar Dieviņa kungu dejosim pirmie. (*Klusām.*) Bagātais pats nedejo — tam nepagrozāms vēders.

Bombačifallo (*trankšķina un klie dz taktī*):

Tam, tam, bagātam
debess danci dancojam,
jam, jam — dancojam!

Dāma. Fuh, kas tā par netikumīgu mākslu!

Bagātais. Sulain, spēlē citu! Dāmas kundzei nepatīk.

Bombačifallo.

Mēneša naktī
izplauka dārzā
sudraba ziediņš —
mirdzēja spožs.

legāja dzejnieks,
nolauza zaru,
piesprauda laimīgs
dāmai pie krūts.

Drebēja zariņš,
nobira ziediņš,
nolūza kurpei
papēdis nost!

Bagātais sit taktī plaukstas, Dāma ar Dieviņu dejo.

Dāma (beidz dejoj). Dieviņa kungs, jūs dejojat debešķīgi. Tas man patīk!

Dieviņš. Atvainojiet, Dāmas kundze, ka uzminu uz kājas!

Kaza (piesteidzas Dieviņam). Zemīgi lūdzu uz dāmu valsī!

Bagātais (dod zīmi spēlēt). Bačifallo!

Bombačifallo (frankšķina, dzied; pārējie taktī plaukšķina un sit kājas).

Lecu, lecu, teku, teku —
riņķam gala nesateku.
Pats ap sevi un ap tevi
riņķus riņķa riņķī dzenu.

Ienāk Puisīts un Meitiņa. Deja pārtraucas.

Bagātais. Kas tie tādi? Bombačifallo — kas tie tādi? Kas viņus ielaida? Kas bērnus te ielaida?

Puisīts. Paši ienācām mēs iekšā —
dzirdējām, ka jauki spēlē.

Bagātais (dusmīgs). Kā jūs drīkstējāt te nākt bez atļaujas?!

Puisīts. Durvis pašas vajā vērās.

Meitiņa (ieraudzījusi Kaķi). Incīti manu, Inc, Inc, Inc!

Kaķis (nikni). Nešššpetnā — kas es par Inci!
Inženiers, ne Incis, esmu!

Afgaiņājas un vairās.

Bagātais. Bombačifallo! Izved bērnus ķēķī un iedod pa bon-bongai!

Puisīts. Vai pie jums nav dzirnaviņas?

Bagātais (dusmīgs). Kādas dzirnaviņas? Ko? Vai tev kāds viņas nozadzis?

P u i s ī t s. Tādas labas dzirnaviņas —
kuras tik no sevis maļas.
Kad tās būtu, visā zemē
netrūktu nevienam maizes.

B a g ā t a i s. Ej nu, mulķīt, ej! Ja tādas kur būtu, es viņas jau
sen būtu nopircis. Ej uz ķēķi un nerunā vairs blēņas, un mācies
būt pieklājīgāks!

P u i s ī t s. Tad jums nav tās dzirnaviņas?

D ā m a. Tu laikam būsi no dumām mājām — gribēsi, lai Bagātā
kungs tev Vējdzirnavu atdod! (Smejas.)

P u i s ī t s (neatlaidīgs). Dieviņš gan man palīdzētu —
iedotu man tādu svilpi,
ar ko palīgus man sasvilpt.

D i e v i ņ š. Tas jau, dēliņ, tikai pasaciņā.

D ā m a. Ej ārā! Dabūsi vēl žagarus. Uzmācas pat Dieviņa kungam
ar niekiem.

B o m b a č i f a l l o (paņem Puisīšam un Meitiņai aiz rokas un ved).

Nerātniem bērniem žagari nākas,
rātnajiem bonbongas pasniedz pa vienai, —
ko gan vēl vairāk bērniem būs kārot?
Nākat! (Aiziet.)

B a g ā t a i s. Kā tagad bērni izlaisti! Paši savā vaļā vazājas
apkārt. Tie ir tie nākošie zagļi un laupītāji.

Dieviņš un Dāma pastaigājas.

B o m b a č i f a l l o (ienāk). Vēlēsiet turpināt dančus un prieku?

K a ķ i s (gāzelēdamies, apreibis). Čipallo! Ččifallo!

B o m b a č i f a l l o. Sakiet, es klausos!

K a ķ i s. Man tā liekas — man tā liekas,
jūs jau esat piedzērušies. (Streipuļo.)

B a g ā t a i s. Bačifallo, laidiet vaļā kaut ko jautru!

Bombačifallo *trankšķina* polkas motīvu. Kaķis ar Kazu dejo, kājas sizdami.
Bagātais sauc: «Ho! ho! ho!» Pēc brīža ārā dauzās.

Bagātais. Fallo! Klusu! Kas tur par troksni?!
Vai tik nav atkal kāds vazaņķis ielauzies?
Vai es neteicu, ka tie mūs var aplaupīt.

Troksnis no rakstā sistiem soļiem. Karalis un Bruņinieks nogāžas no sēdekļiem. Starp viesiem liels uztraukums un apjukums. Kaķis palien zem sola, Kaza ieskrien kaktā. Bagātais sāk skraidīt no viena stūra otrā. Dieviņš ar Dāmu piespiedušies pie sienas.

Bagātais. Fallo! Fallo! Ej paskaties! Vai durvis aizslēgtas? Man bail! Kur mūsu lielgabals? Drīzāk! Drīzāk lielgabalu!

Dzirdami sitieni pret durvīm, Bombačifallo stāv vidū nekustēdamies. Ienāk Mītiņš, kuram priekšā Nabagais. Mītiņam paceltas rokas.

Mītiņš (kopbalsīgi). Nost! Nost! Naudu nost!
Bagātais. Kur Karalis! Kur Bruņinieks! Palīgā!
Dāma, Kaza. Vai, vai!
Dieviņš. Vai dieviņ!
Mītiņš (paceļ rokas). Lemts ir un nolemts!
Bagātais. Laupītāji, laupītāji!

Ienāk Puisīts un Meitiņa.

Puisīts. Atkal būšu apmaldījies.
Meitiņa (ierauga Kaķi). Incīt manu!
Bagātais. Esmu pagalam!
Bombačifallo. Vēlēsiet spēlēt? Turpināt priekus?
Dāma. Trakais!

Priekškars

III

Galds, maize. Uznāk Dāma un Kaza.

Kaza. Acis iespiedu es kaktā —
tā nekā tur neredzēju.
Dāma. Nuja — tev tik ļipa vairs bija redzama —
un tā pati drebēja no bailēm.

K a z a. Ko tu izsmej manu godu —
labāk stāsti neredzēto.

D ā m a. Kāda gudriniece: šī baidīsies, bet es lai palieku tā drošā
un priekš viņas visu lai noskatos.

K a z a. Citu reizi tavā vietā,
kad būs bailes, būšu droša.

D ā m a. Māki gan jokus!

K a z a. Nejokoju, mīļā māsiņ!

D ā m a. Kas es šai par māsiņu! Vai es kāda kaza esmu, ko?

K a z a. Tagad esam vienlīdzīgās.
Bet, ja tik daudz jāizlūdzas,
dabūšu no citiem zināt.

D ā m a. Kas tev teiks?

K a z a. Bačifallo visu zina.

D ā m a. Tik labi kā es neviens nezin. Ko tad tu īsti gribi zināt?

K a z a. Visu, visu, kas vien bija.

D ā m a. Tas tik bij notikums. Tas tik bij notikums! Mītiņš kā
sāfāns, un Nabagais pašā vidū!

K a z a. To tas ķēms aiz atriebības
izdarīja, ka pie galda
neuzlūdza plikadīdu.

D ā m a. Un jocīgs — ar ielāpu!

K a z a. Bez tā ielāpa kas vēl bij?

D ā m a. Bet saki, ko tu īsti gribi zināt; visu būšu izstāstījusi.

K a z a. Es par Kaķi gribu zināt.

D ā m a. Par Kaķi — par Kaķi nekā nezinu.

K a z a. Esot nolemts rītu pakārt
Bagāto un Kaķi arī.
Vai tas tiešām būtu tiesa?

D ā m a. Bagātais izputināts no naudas, bet Karalis un Bru-
ņinieks — kā krita, tā palika kā krituši.

K a z a. Bet kas notika ar Kaķi,
un ar Dieviņu kas bija?

D ā m a. Man kauns bij. Viņam bārda drebēja. Debešķīgi!

K a z a. Saki jel — kur pats viņš slēpjas?

Dāma. Viņa nav...

Kaza. Kaķa nav!?

Dāma. Es tak visu laiku runāju par Dieviņu, bet šī ar savu Kaķi!

Kaza. Tu jau esi neticīga.

Runājam kā tāds ar tādu,
bet tu tikai tukšu muldi.

Dāma (*uzklydz*). Neuzbāzies man ar savu blēšanu!

Kaza. Labāk turi savas žaunas!

Dāma. Ka tu nedabū pa savām!

Kaza sper ar kāju, grib iespert Dāmai.

Dāma. Mierā! (*Bēg, atsitās pret mandolīnu un Bombačifallo, kurš nāk, aicinādams Puisīti un Meitiņu, kas vēl nav redzami.*)

Bombačifallo. Nākat vien droši man līdzī un sēžat pie galda.
(*Uz Dāmu zīmēdamies, it kā neievērodams.*)

Vējīgi skrienot, var atdurties līdzīgi mietam,
bet vēju tas manto, kas sevi pārprātīgi valda.

Puisīts un Meitiņa uznāk.

Dāma. Bombačifallo...

Kaza (*pārtrauc*). Bačifallo, labo draudziņ...

Bombačifallo. Tas ir tas Puisīts, kas dzirnavas vēlas
tādas, kas maļoties pašas no sevis.

Nosēstas zemē.

Dāma. Bagātā ballē redzējām.

Kaza. Ko tu meklē, mazā meitiņ?

Meitiņa. Man bij kaķis...

Dāma. Par Kaķi nieks, bet Bagātajam bij vējdzirnavas. Tagad
viņš pagalam un dzirnavas būs brīvas. Lai ņem puika tās pašas!

Puisīts. Kur tad ir tās dzirnaviņas?

Dāma. Staigājot apkārt maldamas. Drīz ieradīšoties. Bombačifallo...

K a z a (pārtrauc). Bačifallo, manu draudziņ,
vai tu nezini, kur Kaķis?

B o m b a č i f a l l o. Varētu zināt, bet...

K a z a. Mīļo draudziņ...

B o m b a č i f a l l o. Nebūs tev prieka, kad zināsi visu.

K a z a. Saki, saki...

B o m b a č i f a l l o. Zudusi nauda, zaudējis prātu,
zaudējis valodu, prot vairs tik ņaudēt,
tāpat kā Bagātais. Aizkrāsnē abi
tupot un ņaudot un ņaudot dēļ naudas.

D ā m a. Abi ņaudot! (Smejas.)

P u i s ī t s (skatās, gaida). Kāpēc dzirnaviņas nenāk?

K a z a. Negribu es vairāk dzīvot. (Aizskrien.)

M e i t i ņ a. Es ar gribu Kaķi redzēt. (Seko Kazai.)

B o m b a č i f a l l o (pieceļas). Redzu jau nākam.

P u i s ī t s. Vai tās labās dzirnaviņas?

Nāk *Šujmašīna* un *Vējdzirnavas*. Nevienu neievērodamas, runājas un rīkojas.

Š u j m a š ī n a. Piekusa kājas. (Atsēstas uz galda.)

V ē j d z i r n a v a. Jānostājas pakalniņā.

Š u j m a š ī n a. Nu, kā tu labi pēc Mītiņa jūties?

V ē j d z i r n a v a. Nu tik prieks būs malt bez gala.

Š u j m a š ī n a. Laimīga būsi?

V ē j d z i r n a v a. Nu es Laimes Vējdzirnavas.

Visiem, visiem, visiem maize,

balta maize būs bez naudas.

Š u j m a š ī n a. Pasauli apšūšu, apģērbšu silti.

P u i s ī t s (noklausījies). Šās ir īstās dzirnaviņas.

Nu ir rokā! Nu ir rokā!

(Uz Vējdzirnavu.)

Jūs nu mana, nākat līdz!

V ē j d z i r n a v a (uz Šujmašīnu). Ko tas Puisēns teic, vai dzirdi?

(Uz Puisīti.) Bērns, tu esi saklausījies
pasaku no vecās mātes.
Tagad vairs nav naudas laiki —
tagad esam visi brīvi.

Puisīts. Ko tas nozīmē, ka brīvi?
Vējdzirnavā. Ka nevienam nepiederam.
Brīvu nedabū par savu.

Puisīts. Bet es tevi uzmeklēju.
Vējdzirnavā. Priecājies par meklēšanu.
Puisīts (sāk raudāt). Bet kā es lai mājās rādos?
Vējdzirnavā. Teic, ka maizes būs, cik vajag.

Puisīts aiziet.

Dāma (Šujmašīnai). Bet, ja es katru dienu gribēšu jaunu, spožu
uzvalku, kā tad? Būšu nelaimīga, ja nedabūšu.

Šujmašīna. Vajadzēs pašai par mašīnu palikt.

Dāma. Kas tad apģērbus valkās, ja nebūs dāmu?

Šujmašīna (izvairās). Ļaujiet man strādāt!

Dāma (nometas pie Vējdzirnavas zemē). Es vairs negribu būt
Dāma. Būšu Meitiņa. Bombačifallo, esat jūs Kaķis — rotaļāsimies!
Bombačifallo. Es būšu Puisīts pie Gvadalkvivas, negribu
būt vairs Bombačifallo.

Spēli mēs spēlēsīm citu un jaunu.

Nolaidiet priekškaru!